

Entrevista a Enric Camprubí: ¿Jo vull ser pagès, no jardiner!?

Reproduïm l'entrevista publicada pel periòdic *L'Accent* (<http://www.laccent.cat/article.asp?n=116&idart=944>) -en la seva edició 116- al ramader ecològic de Campdevàol Enric Camprubí. Camprubí participarà en el I concurs morfològic de vaca bruna a la fira de Sant Isidre de Sant Joan de les Abadesses. La vedella rosada que cria es pot adquirir des de la xarxa. (<http://www.vedellarosada.cat>)

Notícia relacionada: La fira de Sant Isidre tindrà enguany un concurs morfològic de vaca bruna. (elripolles/index.php?seccio=noticies&accio=veure&id=6188)

Més informació: Especial Sant Isidre. Fires i festes agràries del Ripollès ([?seccio=noticies&accio=veure&id=6201](http://elripolles/index.php?seccio=noticies&accio=veure&id=6201)) (EIRipollès.info).

Entrevista a Enric Camprubí, ramader ecològic del Ripollès

L'Enric Camprubí és un militant independentista de Campdevàol (el Ripollès) que exemplifica com ningú el conegut lema de "defensar la terra". I és que des de fa dos anys tira endavant una explotació ramadera en una finca que ha arrendat. Des del principi ha apostat per un model de ramaderia ecològica de comercialització directa al consumidor. Els resultats no podrien ser millors, a banda de rebre una distinció com a millor emprenedor de la comarca va guanyar la setmana passada tres premis a la fira ramadera de Ribes de Freser. Després de tancar els vedells a l'estable, iniciem l'entrevista en un banc de l'era de can Govern mentre el sol s'amaga per ponent.

No és habitual que un jove del Ripollès baixi a estudiar a Barcelona i només acabar la carrera torni per ser ramader. Explica'ns el teu cas.

Jo sempre havia tingut clar que volia intentar estudiar una carrera. Baixes a Barcelona i coneixes la ciutat, una manera de viure ben diferent, però sempre amb la idea de tornar a la meua comarca per ser pagès.

Suposo que no és fàcil i menys si no tens una explotació familiar?

Bé, a la vida no hi ha res fàcil. En el meu cas tenia ganes de tirar endavant ramaderia vacuna. De fet, la idea era treballar amb vaca bruna, autòctona del Pirineu. Em vaig incorporar com a jove agricultor, un programa que dóna uns ajuts considerables per iniciar una explotació i posteriorment vaig aconseguir que em lloguessin la finca de Can Govern a les Llosses. El següent pas va ser la compra d'una vintena de vaques i treballar per assolir una millora genètica. Es tracta d'un programa en el qual hi participen una bona colla de ramaders de la comarca en col·laboració amb la Universitat Autònoma de Barcelona. Quan em van criar per primera vegada em vaig adonar d'un aspecte ben curiós. Com que la finca té molta pastura els vedells es van engreixar més ràpidament que si haguessin estat alimentats de pinso. De fet, es tracta de la ramaderia més tradicional, en què el nombre de caps de

bestiar era proporcional a la superfície de pastura.

Vas veure en aquesta ramaderia sostenible una oportunitat per tirar endavant el teu projecte?

I tant! A la Catalunya Nord hi havia experiències similars a la meua en les quals es comercialitza la denominada 'rosada dels Pirineus'. Consisteix en sacrificar els vedells tan bon punt com la mare les ha criat. D'aquesta manera, els vedells tan sols han mamat i pasturat, i en cap cas se'ls dona pinso. Vaig fer una prova, i ens vam repartir una vedella entre la família i els amics; el resultat no podia ser millor.

Aquest nou producte el vas voler tirar en solitari?

És ben clar que la unió fa la força i tirar endavant una experiència nova requeria d'un model cooperatiu a escala comarcal. Vaig plantejar a l'Associació de Ramaders de Vaca Bruna de comercialitzar conjuntament el producte per tal d'arribar amb més facilitat als consumidors i simplificar les tasques més pesades. Lamentablement tots els ramaders menys un em van dir que era un model sense futur i que, en tot cas, ja s'hi afegirien quan funcionés. Després vaig contactar amb els carnisers per tal de vendre la vedella de manera directa sense intermediaris però tampoc ho van veure bé, consideraven que un producte nou i més car que el convencional no tindria sortida.

Vas aconseguir poca ajuda però els resultats han estat bons?

Sí, malgrat la negativa d'uns i altres vaig decidir tirar endavant la idea. La negativa dels carnisers -malgrat ser un problema ja que no només sóc pagès sinó que també sóc carnisser, comercial i repartidor- em va oferir un aspecte amb el qual no hi havia comptat: la relació directa entre pagès i consumidor. No només s'aconsegueix un bon preu per ambdues parts -actualment bona part del negoci se l'enduen els tres o quatre intermediaris del procés- sinó que els clients s'interessen per l'evolució de l'explotació i sovint vénen al Ripollès a veure-la.

D'altra banda, és un model que es complementa amb una realitat emergent i molt interessant a les zones urbanes: les cooperatives de consum responsable. Aquest fenomen, molt lligat als moviments populars, també planteja aconseguir relacions directes entre productors i consumidors i sobretot, avançar cap a un model alimentari més sostenible.

Aquest model de ramaderia tradicional es considera 'ecològic'?

Bé, jo no he inventat res. Tan sols recupero la ramaderia pròpia de 75 anys enrere i n'obtingo un producte de qualitat i diferenciat. Ser ecològic vol dir estar certificat i en aquest sentit segurament d'aquí dos anys ho estaré però sens dubte és un tipus de ramaderia respectuosa amb l'entorn, que manté el paisatge i cuida el benestar animal i la salut humana. A banda, i en l'actual context, és una bona notícia no dependre dels pinsos en un moment en què el preu es dispara cap amunt.

Cal dir que una de les dificultats per estendre la certificació ecològica a la comarca és la pressió que el sector porcí d'Osona realitza als pagesos per abocar els seus purins a les nostres terres. Els plans de dejeccions ramaderes obliguen a tenir una superfície d'abocament proporcional al nombre de porcs, com que habitualment no ho compleixen, busquen explotacions que acceptin -a canvi de cobrar- l'abocament dels purins. Pel pagès a curt termini és un bon negoci, però a la llarga no i ja no pot esdevenir productor ecològic.

Com valoren la política agrària al nostre país?

Més enllà de polítiques concretes el gran drama és dependre de les subvencions. Jo vull viure de ser pagès però sense subvencions. I és que el problema no només és la dependència econòmica sinó sobretot el fet que quedes condicionat per unes decisions erràtiques que afecten a la planificació de l'explotació. Hi ha ramaders de la comarca que fa pocs anys van fer grans inversions pensant amb el model que primava la producció, i just acabar la granja veuen que la política canvia 180 graus.

Així mateix tal com s'atorguen les subvencions s'afavoreix l'especulació. El més lògic seria que per cada cap de bestiar cobressis una quantitat. I que hi hagués un límit per afavorir l'existència de moltes explotacions de mida reduïda. A la pràctica, fa uns anys es van donar drets? -que permeten cobrar la subvenció- i actualment hi ha ramaders que els comercialitzen fins i tot en casos en què han abandonat l'explotació. Per tal de tallar aquest mercat?, ara diuen que potser retiraran tots els drets?. I jo què haig de fer? Esperar? Comprar i que d'aquí dos anys no serveixin de res? De nou, es demostra que depenem d'unes decisions que es prenen molt lluny.

Un altre element és la lentitud -encara estic pendent dos anys després que em paguin part de les ajudes com a jove agricultor- i sobretot la burocràcia. Quin sentit té que un pagès de 70 anys que pràcticament no sap llegir hagi d'omplir papers i més papers?

Darrerament, elements com el paisatge cobren molta importància i és un dels elements que condiciona cada vegada més la política agrària. Com ho valoren?

Podríem dir que passem d'un model que ha primat la producció -amb resultats com la contaminació de bona part dels aqüífers- a un altre en el qual l'element central és el manteniment del paisatge i el territori. És un canvi interessant, però jo ho tinc clar, vull viure de pagès no de jardiner!

D'altra banda, com és habitual, es tracta d'una bona idea mal aplicada. Aquesta nova política ha perjudicat molt als masovers i ha beneficiat a propietaris que ja han cessat l'activitat.

Com veus el futur del sector agrari i ramader als Països Catalans?

Jo vull ser optimista. I anirem bé si s'engeguen iniciatives que tinguin com a model la comercialització directa de productes de qualitat i amb el menor impacte ambiental possible. Això sí, és imprescindible establir models cooperatius entre els diversos productors. Per exemple ara hem creat una xarxa de productors ecològics de les comarques gironines. Si un dia baixo a repartir carn a Barcelona també puc portar els iogurts que fan a Llanars o les patates de Molló per posar-te un exemple.

En contraposició, hem de ser conscients de l'envelliment del sector, per exemple anualment al Ripollès s'incorporen 10 pagesos però se'n jubilen 25.